

**Települési
Környezetvédelmi
Program**

Enying Város Önkormányzata
8130 Enying, Kossuth u. 26

2019. július

TARTALOMJEGYZÉK

1	BEVEZETÉS	3
1.1	A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM SZÜKSÉGESSÉGÉNEK IGAZOLÁSA	3
2	A TELEPÜLÉS BEMUTATÁSA.....	5
2.1	A TELEPÜLÉS TÖRTÉNETE	5
2.2	A TELEPÜLÉS ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE	6
2.2.1	A település éghajlati viszonyai	7
2.2.2	A település demográfiai adatai.....	7
2.3	A TELEPÜLÉS GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉGÉNEK JELLEMZÉSE	8
2.3.1	Primer szektor (Mezőgazdaság).....	9
2.3.2	Szekunder szektor (Ipar).....	10
2.3.3	Tercier szektor (Szolgáltató szektor, idegenforgalom).....	10
3	KÖRNYEZETI ÁLLAPOTFELMÉRÉS	11
3.1	KÖRNYEZETI ELEMELK ÁLLAPOTA	11
3.1.1	Levegő.....	11
3.1.2	Víz.....	12
3.1.3	Talaj.....	16
3.2	TELEPÜLÉSI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÁLLAPOTA.....	16
3.2.1	Települési környezet.....	16
3.2.2	Csapadékvíz-elvezetés, bel-és árvízvédelem.....	18
3.2.3	Energiagazdálkodás.....	18
3.2.4	Zöldterület-gazdálkodás	23
3.2.5	Közlekedés	30
3.2.6	Épített környezet állapota	32
3.3	TERMÉSZETI KÖRNYEZET ÁLLAPOTA	32
3.3.1	Flóra	32
3.3.2	Fauna	33
3.4	ÖNÁLLÓAN KEZELT HATÓTÉNYEZŐK	36
3.4.1	Hulladékgaadálkodás	36
	Hulladékkezelés	36
	Illegális hulladék lerakók felszámolása	38
3.4.2	Zaj és rezgés terhelés	39
4	KÖRNYEZETVÉDELMI FELADATOK	40
4.1	A KÖRNYEZETMINŐSÉG JAVÍTÁSA, ÉLHETŐ, EGÉSZSÉGES VÁROSI KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA	40
4.2	A TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ FENNTARTHATÓ GAADÁLKODÁS	40
4.3	A KÖRNYEZETI TUDATOSSÁG JAVÍTÁSA, SZEMLELETFORMÁLÁS.....	41
4.4	HATÉKONY KÖRNYEZETGAADÁLKODÁS	41
5	CÉLKITŰZÉSEK A KÖRNYEZETI ELEMELK VÉDELME ÉRDEKÉBEN	41
5.1	LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELEM	41
5.2	VÍZVÉDELEM	42
5.3	TELEPÜLÉSI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET VÉDELME.....	42
5.3.1	A települési környezet védelme	42
5.3.2	Energiagazdálkodás.....	42
5.3.3	Közlekedés	42
5.3.4	Épített környezet védelme	43
5.4	HULLADÉKGAADÁLKODÁS	43
5.5	OKTATÁS, NEVELÉS, KÉPZÉS	43
6	A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI SWOT ANALÍZISE.....	44
6.1	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI.....	45

1 Bevezetés

A környezet védelme, a természeti értékek megőrzése napjainkra a társadalmi-gazdasági élet meghatározó részévé vált. Ennek alapvető oka egyrészt a hosszú távon nem fenntartható gazdálkodás következtében a természeti erőforrások egyre gyorsabb ütemű felhasználása, másrészt a gazdasági tevékenységek hatásaként a környezetbe kibocsátott szennyezőanyagok mennyisége.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. értelmében minden önkormányzatnak készítenie kell egy Települési Környezetvédelmi Programot, mely tartalmazza a környezet állapotának elemzését és értékelését. Az elkészített *környezetvédelmi program célja* a közigazgatási terület környezeti jellemzőinek meghatározása, a meglévő környezeti értékek megóvása, a problémák feltárása, rangsorolása és javaslat a prioritások megjelölésével a további feladatok meghatározására. Célja a környezetkárosító tevékenységek megelőzése, illetve felszámolása, a környezeti állapot helyreállítása, valamint a település lakossága, a környezet és a településen működő gazdasági szervezetek közötti harmonikus kapcsolat megteremtése, a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása. Ahhoz, hogy a különböző szintű feladatok jól elhatároltak és ugyanakkor összehangolhatók legyenek a közös szemléleti megközelítést, a célokat és az alapelveket kell tisztázni. Tekintettel arra, hogy a települések, valamint azok környezeti problémái között jelentős különbségek vannak, egységesen mindenre alkalmazható alapelvek és célok nem fogalmazhatók meg.

A programban foglaltak megvalósulásának fontos részét kell, hogy képezze a helyi viszonylatban történő *tájékoztatás*. Egyik kiemelt célkitűzés a lakosság környezettudatos magatartásának alakítása, kedvező irányba történő befolyásolása. Környezetünk védelme mindannyiunk érdeke, hiszen természeti és épített környezetünk degradálódása saját életminőségünk romlásához vezet.

1.1 A környezetvédelmi program szükségességének igazolása

A tájékoztató összeállításához a szükséges adatokat jelentős részét a városi és területi hatóságok, intézmények és vállalkozások bocsátották rendelkezésünkre.

Enying város önkormányzata, az 1995. évi LIII. tv. 46-48§-ban foglaltaknak megfelelően, a Nemzeti Környezetvédelmi Program, Fejér Megye Környezetvédelmi Programja, Enying Településrendezési Terve, Helyi Építési Szabályzata figyelembevételével, elkészítette a település környezetvédelmi programját.

A jogszabály előírja, hogy a program készítése során különös figyelmet kell fordítani az alábbi – infrastrukturális jellegű – környezetvédelmi problémákra:

- a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
- a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,
- a zöldfelület-gazdálkodással,
- a települési környezet és a közterületek tisztaságával,
- az ivóvízellátással,
- a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
- a kommunális szennyvízkezeléssel,
- a települési hulladék-gazdálkodással,
- az energiagazdálkodással,
- a közlekedés- és szállításszervezéssel,
- a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

Az elkészített *környezetvédelmi program célja* a közigazgatási terület környezeti jellemzőinek meghatározása, a meglévő környezeti értékek megóvása, a problémák feltárása, rangsorolása és javaslat a prioritások megjelölésével a további feladatok meghatározására. Célja a környezetkárosító tevékenységek megelőzése, illetve felszámolása, a környezeti állapot helyreállítása, valamint a település lakossága, a környezet és a településen működő gazdasági szervezetek közötti harmonikus kapcsolat megteremtése, a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása.

Ahhoz, hogy a különböző szintű feladatok jól elhatároltak és ugyanakkor összehangolhatók legyenek a közös szemléleti megközelítést, a célokat és az alapelveket kell tisztázni. Tekintettel arra, hogy a települések, valamint azok környezeti problémái között jelentős különbségek vannak, egységesen mindenkire alkalmazható alapelvek és célok nem fogalmazhatók meg. Ezzel a témakörrel környezetpolitikai dokumentumok, tudományos és tájékoztató munkák sokasága foglalkozik. Az alapvető szemléleti kérdéseket, a környezetvédelem alapelveit a Rio de Janeiro-ban 1992-ben megtartott Környezet és Fejlődés világkonferencián elfogadott „AGENDA 21” (Feladatok a 21. századra) című dokumentum fogalmazta meg. A dokumentum ajánlásai beépültek a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvénybe, amely a

környezet védelmének alapelvei az alábbiak szerint fogalmazza meg:

- Elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás
- Felelősség
- Együttműködés
- Tájékozódás, tájékoztatás

A programban foglaltak megvalósulásának fontos részét kell, hogy képezze a helyi viszonylatban történő *tájékoztatás*. Egyik kiemelt célkitűzés a lakosság környezettudatos magatartásának alakítása, kedvező irányba történő befolyásolása. Környezetünk védelme mindannyiunk érdeke, hiszen természeti és épített környezetünk degradálódása saját életminőségünk romlásához is vezet. A természeti tényezők túlzott leterhelésének és kizsákmányolásának következményei a mai nemzedék számára is kézzelfogható: szennyezett felszíni vizek, nem megfelelően kezelt hulladékok, vagy - globális szinten - a klímaváltozás hatásai.

Települési környezetünkben is számos olyan tényezőt lehet befolyásolni, amelyek kedvező irányban hathatnak a környezeti elemek állapotára. A környezeti elemek megőrzése a jövő nemzedékek számára mindannyiunk alapvető kötelessége. Enying város környezetvédelmi programja a Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezési intervallumát is figyelembe véve- *középtávú (6 év) program* (tervezési időszak: 2019.01.01-2025.12.31.) Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lennének - a források rendelkezésre állásának függvényében - hosszú-, vagy nagytávú feladat meghatározásai.

2 A település bemutatása

2.1 A település története

Enyingről a legkorábbi adatok 1138. évből származnak, melyekből következtetni lehet arra, hogy már ebben az időben bizonyos fejlettséggel bíró település volt.

A mai város területéhez három elpusztult falu helye tartozik: Kustyán, Hódos és Páta. Enying a XVI. században nagyobb település volt, viszont Kustyán ekkorra elpusztásodott.

A török ostrom alatt 1564-ben a falu leégett, csupán két porta maradt épen, ezen kívül három zsellér lakja még ekkor a falut. Az 1688. évben, amikor Enying és környéke végleg felszabadult a török uralom alól, feljegyzések szerint ekkor csak öt jobbágycsalád tartózkodott itt.

Az 1700-as évek második felében Enying a Batthyány-k birtokába került. A Batthyány-k földesurasága alatt nagy fejlődésnek indult a település. A lakosság fő foglalkozása ebben az időben az állattenyésztés.

Az 1848-as szabadságharc leverése után a Batthyány családot megfosztották birtokától és Enying a Draskovics grófok birtokába került.

Az 1800-as évek közepén Enying már mezőváros jelleggel bírt, járásszékhelye 1867-ig a szomszédos Balatonbozsok volt. Enying a kiegyezés évében járási székhely rangra emelkedett, ide költöztek a járási hivatalok és intézmények, ez Enying további fejlődésére általános hatással volt.

A ma is döntően mezőgazdasági jellegű településen a XIX. század végén megindult egy bizonyos fokú iparosodás. Megépült 1880-ban a Veszprém – Dombóvári vasútvonal állomásépületével. A század végén volt már postája, takarékpénztára. A XX. század elején a fellendülés folytatódik, 1912-ben felépítették a községházát. A húszas években a vasútállomás mellett megépül a gőzmalom, melynek jó lisztminősége révén, termékeit Európa legtávolabbi országaiba, sőt még Egyiptomba, valamint az Egyesült Államokba is szállították.

Enying kezdettől fogva Veszprém megye közigazgatási területéhez tartozott. A Minisztertanács 1950. március 16-i hatállyal a községet a Veszprém megyei Enyingi Járás több községével együtt Fejér megyéhez csatolta.

1970-ben központi intézkedés következtében nagyközségi rangra emelkedett. A szomszédos, Enyinggel már majdnem teljesen összeépült Balatonbozsok község 1966. év október 1-én közigazgatásilag Enyinggel egyesült.

2.2 A település általános jellemzése

Enying, Fejér megye délnyugati részén, a Balatontól légvonalban 7 kilométerre fekvő város, az Enyingi kistérség központi jellegű települése. 1992 óta városi rangú település, 6775 fő lakossal. A város földrajzi helye kedvező, az M7-es és a 70-es számú főúttal a 64-es út teremt kapcsolatot, mely egyben a város főutcája is. Átmeneti táj az Alföld és a Dunántúli Dombság között. Jelenlegi vonzáskörzetéhez 14 kisebb település tartozik. A körzet kereskedelmi, oktatási-művelődési és egészségügyi központja. Szépen parkosított főutcája, közterületei, üzletei, lakóházai kellemes kisvárosi képet nyújtanak.

Enying az Enyingi-hát természetföldrajzi kistáján található. Az összefüggések feltárása miatt nem kiragadva a várost a kistájból, hanem annak részeként az egész kistájat mutatjuk be. A kistáj a mBf 101 m és 163 m között vonul, amely közepes magasságú síksági helyzetben lévő, DK felé lejtő dombsági hát. Magassága 160 m-ről 110-120 m-re lejt. Középső és DK-i lösszel borított részét hátravágódó eróziós-deráziós völgyek csipkézik, területe felboltozott löszhátaból és

lösszlábakból áll. Folyóvízi hordalék és DK felé 10-15 m-re vastagodó lösztakaró került az üledékre.

A homokos-kavicsos rétegek a terület féloldalas ÉNY felé történő kiemelkedése miatt a Balaton partja közelében nagyobb tengerszint feletti magasságba kerültek és néhány méter vastag folyóvízi hordalék alatt, vagy közvetlenül a felszínen fordulnak elő.

2.2.1 A település éghajlati viszonyai

A kistáj, így Enying területe is mérsékelt meleg és száraz. Az évi napsütéses órák száma 2000. Az évi középhőmérséklet 10,0°C, a vegetációs időszakban (április 12- október 29. között) 190 napon keresztül a napi középhőmérséklet meghaladja a 10,0°C-ot.

Az abszolút hőmérsékleti maximumok és minimumok sokévi átlaga 33,5-37,5°C, illetve -15 és -16 °C közötti. Az éves csapadékmennyiség 600-630 mm, a nyári félévben 350-360 mm várható. A téli félévben 35 hótakarós napra lehet számítani, 22-24 cm hóvastagsággal.

2.2.2 A település demográfiai adatai

Enying város lakóinak száma az 1786-os, első népszámlálás szerint 1920 fő volt. Ez az érték az 1980-as évekig növekedett, a két és fél évszázad alatt a népesség több, mint háromszorosára emelkedett. 1990-ig a lakos szám 7100 fő volt, 2001-ben pedig meghaladta a 7200 főt. Sajnos a következő években csökkent a népességszám, 2002. évben csak 7126 fő volt, mely a mai napig folyamatosan csökken, 2019-ben a népességszám 6775 fő. A KSH adatai alapján megállapítható, hogy a külterületek lakónépessége is folyamatosan csökken.

Enying város népsűrűsége nem éri el a városi népsűrűség átlagát, annak csupán az egyharmada (81,72 fő/km²).

1. ábra: Lakosszám alakulása 2013-2019

2.3 A település gazdasági tevékenységének jellemzése

A település foglalkoztatás szempontjából igen szerteágazó. Az ipari tevékenységet folytató cégek bezárásával, megszűnésével, a mezőgazdasági szektor átalakulása miatt jelentős foglalkoztatók a kereskedelmi egységek, kisebb vállalkozások. A lakosság nagyrésze ingázásra kényszerül a környékbeli településekre. Balaton közelsége miatt jellemző az üdülő szezonban elhelyezkedők száma. Fő foglalkoztatóként szerepel az Önkormányzat a közmunka programokba bevont dolgozók foglalkoztatásával.

A nyári szezonban könnyebb munkát találni, az álláskeresők száma csökken, a téli időszakban pedig jelentősen növekszik számuk.

A Fejér Megyei Kormányhivatal Enyingi Járási Hivatal Foglalkozási Osztály álláskeresők számát tartalmazó adatai alapján a TOP-5.1.2-15-FE1-2016-0003 projekt keretében elkészült a 2017-2030 Enying Járás Foglalkoztatási Stratégiája. A projekt célja, hogy az Enyingi járásra vonatkozóan kidolgozza a foglalkoztatás fejlesztésének stratégiai célrendszerét, meghatározza a célok elérése érdekében végzendő fő tevékenységeket, és ezen belül 3 kulcsprojekt formájában lehatárolja azokat. A projekt tervezett befejezése: 2019.09.30.

A projektben a releváns szereplők bevonásával létrejön a járási paktum, helyzetelemzés, igényfelmérés készül, megalkotásra és elfogadásra kerül a járási stratégia és a munkaprogram. A járási paktum irodán keresztül biztosítja a térségi szintű koordinációt, a fejlesztési programok, erőforrások összehangolását. A pályázat során a kötelező paktum tevékenységek mellett (helyzetelemzés, stratégia alkotás, paktum iroda, koordináció, igényfelmerések, kommunikáció) befektetés-ösztönző elemekkel, szakmai rendezvényekkel, a szociális gazdaságot támogató szolgáltatásokkal is segíti a célok elérését, miközben a munkaerő-piaci programokba összesen 160 fő kerül bevonásra, ebből 51 fő támogatott foglalkoztatása és 35 fő képzése is megvalósul, s bővítésre kerül a munkaerő-piaci humán szolgáltatások járási szintű rendszere is.

A megvalósítandó kulcsprojektek:

1. kulcsprojekt: „Fundamentum projekt” A projekt célja a járás foglalkoztatás bővítéséhez szükséges alapok és szervezeti keretek, ösztönzők, támogatások feltételeinek megteremtése, annak érdekében, hogy a térség meglévő vállalkozásai fejlődni tudjanak, ugyanakkor új vállalkozások indítására is legyen mód. Cél a befektetői bizalom növelése a térség iránt, összességében a helyi gazdaság fejlődési keretfeltételeinek a megteremtése.

2. kulcsprojekt: „Megújulás projekt” A projekt célja a befektetések megvalósításához szükséges képességek, készségek szintjén megfelelő munkaerő megteremtése, a járásonbelüli szakképzés, átképzési és továbbképzés újratervezése a fenntartható foglalkoztatás érdekében.

3. kulcsprojekt: „Gazdasági fordulat projekt” A projekt célja a helyi gazdaság alapvető erőforrásainak fejlesztése annak érdekében, hogy növekedjen a gazdaság teljesítőképessége. A két fő beavatkozási terület a munkaerő és a fejlesztések befogadását lehetővé tevő üzleti infrastruktúra fejlesztése. Ebben a projektben a munkaerő-hiánnyal küzdő vállalkozások munkaerő-ellátásának javítása a cél a nehezen foglalkoztatható, vagy nem munkaerőpiaci igényeknek megfelelő kompetenciákkal rendelkezők célzott képzése, munkatapasztalat-szerzése, mentori segítséggel történő kompetencia-szerzése révén. Az üzleti infrastruktúra fejlesztése a projekten kívüli eszközökkel valósulhat meg (a szabad vállalkozásfejlesztési zóna státusz kiaknázását segítő program kidolgozása, vállalkozásfejlesztési központ, iparterület kialakítása stb.).

Végső soron a projekt várt hatásaként az enyingi járás munkaerő-piaci helyzete javul, a helyi gazdaságfejlesztés erősödik, a vonatkozó társadalmi együttműködés fokozódik, a területi hátrányok pedig mérséklődnek.

2.3.1 **Primer szektor (Mezőgazdaság)**

Agráralkalmassága a megye többi településéhez, illetve a kistérségéhez viszonyítva kimagasló. Enying területének szinte teljes egésze intenzív hasznosításra alkalmas.

Enying jelentős mezőgazdasági háttérrel rendelkezik, jellemző mind a kisgazdasági, mind pedig a nagyüzemi növénytermesztés és állattartás. A nagyüzemi művelést végzők közül legjelentősebb a gabona és takarmánytermesztéssel, valamint állattartással is foglalkozó Enyingi Agrár Zrt. és Mezőszöv Zrt. A város közigazgatási területén lévő főbb mezőgazdasági vállalkozások:

- A Mezőszöv Rt.
- Az Enyingi Agrár Zrt.
- Miko & Miko Kft.

A fentiekén kívül jelentős mezőgazdasági tevékenységet végez az Alsótekerési Faiskola is, mely Magyarország egyik legjelentősebb és legrégebb faiskolájaként értéket teremt a jelen és a jövő nemzedéke számára.

A szőlőtermesztés jelentős hagyományokkal rendelkezik. A szőlőtermő területek nagysága változó, jelenleg az Öreghegyi 100 hektárnyi földterület 83 % -án folyik szőlő termesztés. A bor népszerűsítésének kezdeményezésében nagy szerepet játszik a civil szervezetként működő Öreghegyi Borbarát Klub, valamint az Enyingi Borkedvelők Rendje.

Nagyüzemi állattenyésztés gyakorlatilag teljesen megszűnt, a lakossági állattartás is

elenyésző mértékű.

2.3.2 Szekunder szektor (Ipar)

Az elmúlt években jelentős gyárak, üzemek hagyták abba termelő tevékenységüket Enyingen, melyeknek nem volt jelentős mértékű környezetszennyezésük. Számottevő ipari termelés a Videoton Holding Rt. Kábelkonfekcionáló Üzemében folyt, amelynek a bezárását 2003-ban jelentette be a vállalat, valamint 2009 évben kezdte meg működését a müzli gyártással is foglalkozó Cornexi Élelmiszergyáró Zrt., mely 2016-ban számolta fel az enyingi telephelyen a tevékenységét.

Várhatóan a közeljövőben a volt Videoton Holding Rt területén kezdi meg működését a magyar piacon 1997. óta sikerrel működő SIBO Csomagolóstechnikai Kft.

Jelenleg kiemelkedő jelentőségű a hús- és tejfeldolgozással foglalkozó Enyingi Agrár Zrt. és Mezőszöv Zrt. A városban nem üzemelt, és jelenleg sem üzemel ipari tevékenységből származó bejelentésköteles pontforrás, ezért ebben a szektorban a környezetszennyezés lehetősége minimális.

2.3.3 Tercier szektor (Szolgáltató szektor, idegenforgalom)

Enyingen egy több telephellyel rendelkező óvoda, általános iskola, Művészeti Iskola, és egy gimnázium működik, városi könyvtár várja az olvasni vágyókat. 1996-ban kezdte meg működését a Tinódi Lantos Sebestyén Református Zeneiskola, melyben a zeneművészeti tanszak mellett képző-és iparművészeti szakra is járhatnak a tanulók. A Batthyány-kastély és a római katolikus templom több kulturális eseménynek is helyet ad. Az egészségügyi, szociális intézményi ellátottság megfelelő szintű a megye hasonló adottságú településeihez viszonyítva. Kimagasló szerepet játszik a város kulturális életében Enying Város Önkormányzatának intézménye: a Vas Gereben Művelődési Ház és Könyvtár.

Idegenforgalom

A település sajnos nem bír különleges turisztikai látnivalóval, ennek megváltozásában kiemelkedő szerepet kap a Zöld Város projekt megvalósulása, mely a zöld infrastruktúra megújítása mellett pihenést, kikapcsolódást biztosít a lakosság számára, valamint kiemelkedő vonzóerő a turisták számára.

Jelentős turisztikai célpont a város Kabókapusztai település részén kialakított kabókapusztai lovastanya. A lovastanya erdőkkel, rétekkel, halastavakkal övezett környezetben nyújt lovaglási, tereplovaglási lehetőséget és horgászati élményeket.

3 Környezeti állapotfelmérés

3.1 Környezeti elemek állapota

3.1.1 Levegő

Egy terület levegőminőségi helyzetének meghatározásához és minősítéséhez ismerni kell a vizsgált területen a környezeti levegőbe kerülő szennyező anyagok mennyiségét, a légkörben zajló fizikai és kémiai folyamatokat, és a domborzati, valamint egyéb tényezőket.

A hazai vizsgálatok alapján megállapítható a légszennyező anyagok a következő forrásokból kerülnek a környezeti levegőbe:

- Ipari, mezőgazdasági szolgáltató tevékenységekből
- Közlekedési és szállítási tevékenységekből
- Lakossági és intézményi tevékenységekből

Enying és környezetének levegőtisztasága jó, a városban nincs bejelentésköteles pontforrás. Kerti hulladékok égetése szabályozott, önkormányzati rendelet előírásainak betartásával megengedett. A lakosság egy része a fűtést vegyes tüzelésű kazánokkal, kályhákkal oldja meg, ahol a fa, és szén tüzelőanyag használata mellett főleg a kevésbé jó anyagi körülmények között élő emberek körére jellemző a műanyag hulladékok, festett, lakozott fa hulladékok stb. égetése.

Jelentős környezeti hatással bír a településen áthaladó gépjárművek átmenő forgalma. A 64-es számú közlekedési főút Enyingen átívelő belterületi szakaszán áthaladó személyi és tehergépjármű forgalom játszik nagy szerepet

Enying Város régi szándéka a település rendezési tervekben (szerkezeti, szabályozási terv, egyéb tervek) a széles, zavaró, nagy forgalmú átmenő főút mellett élhetőbb települési környezet kialakítása, forgalomcsillapítás, valamint a helyi úthálózaton megfelelő minőségű szolgáltatás biztosítása. Ezen szándék megvalósítása érdekében Enying Város Önkormányzata 2015. évben elkészítette Közlekedési tanulmány tervét.

A közlekedési tanulmányterv az önkormányzati kezelésű helyi belterületi utak forgalmi vizsgálatára terjed ki.

3.1.2 Víz

A víz mindennapi életünkben nagyon fontos szerepet tölt be, ezért védelme kiemelt fontosságú.

Enying négy vízgazdálkodási területtel rendelkezik:

- Cinca-Csíkgát patak,
- Enyingi ér,
- Józsefküti-árok,
- Halastavak

A Cinca patakhhoz tartozó tavak állami tulajdonban vannak, melyek bérleményként helyi vállalkozások kezelésében állnak. A Cinca patakhhoz tartozó tavakon túl Enyinghez tartozik még néhány magántulajdonban lévő kisebb tó is (Torvajlápi tó, Leshegytől Tisztavíz pusztáig terjedő tó).

A talajvíz mélysége általában 2-6 m között változik morfológiai viszonyoktól függően, de szintje a nagy vastagságú lösszel fedett területen 6-10 m alá süllyed. Mennyisége nem számottevő. A talajvizek minőségére a magas szulfáttartalom (helyenként 30 mg/l felett) és 25-35 nk° keménység jellemző.

Enying városában 2014-2015 terjedő időszakban valósult meg a KEOP-1.2.1/B/10-2010-0006 azonosító számú projekt keretében a szennyvízcsatornahálózat építés és szennyvíztisztítási beruházás. A közüzemi szolgáltatás kiépítésével jó eredményt ért el a település a szennyvíz derítók megszüntetésével talaj, növény, felszíni, és felszín közeli vizek és levegő védelem területén. A beruházás lezárása óta eltelt közel 4 év alatt 2224 db ingatlanon valósult meg a szennyvízcsatornára bekötés. Enying két külterületi településrészén műszaki akadályok miatt nem került kiépítésre a szennyvízcsatorna. (Leshegy, Alsótekeres.)

Enyingen a szennyvíz közmű hálózatra történő rákötési lehetőség ellenére jelenleg 464 db ingatlan van, amelyek a közüzemi vízhálózatra rákötöttek, ugyanakkor nem veszik igénybe a szennyvízelvezetési és-tisztítási szolgáltatást. Ezen ingatlanok tekintetében nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szolgáltatást tudnak igénybe venni a tulajdonosok. Tárgyi ingatlanok Enying Város Önkormányzat Képviselő-testületének 28/2015. (XI.30.) rendelete alapján talajterhelési díj fizetésére kötelezettek. Enying város Önkormányzata környezetvédelmi alapot hozott létre.

A talajterhelésidő a környezetvédelmi alap bevételét képezi. A talajterhelési díj fizetésére kötelezettek körét, mértékét, fizetés módját, kapcsolatos ellenőrzést önkormányzati rendelet szabályozza.

Enying város kommunális szennyvíz csatornahálózatát, és szennyvíztisztító telepét a Fejérvíz Zrt. üzemelteti. A szennyvíztisztító mű mesterséges biológiai technológiával működik, PURABLOKK tisztítótelep típus. A beérkező szennyvíz jellemzően lakossági kommunális szennyvíz.

A szennyvíztelepre érkező nyers szennyvíz egy telepi átemelőn keresztül folyik a mechanikai tisztító egységre (rácsszűrés, homokfogó) majd azt követően az egyesített biológiai műtárgyba, ahol megvalósul a nitrifikáció, mely elékapcsolt denitrifikációval kombinált biológiai vegyszeres foszforeltávolítást tartalmaz. A biológiai rendszerből kikerülő stabil iszapok gravitációs sűrítés után, gépi víztelenítésre kerülnek.

A tisztított szennyvíz -folyamatos laboratóriumi mérések, vizsgálatok mellett végzett- elvezetése a Cinca patakba történik.

1. táblázat: Cinca patak vízminőség vizsgálata (2018)

Mintavétel helye	Cinca patak		
A vizsgálat ideje	2018.03.27.		
Vizsgált komponens	Mennyiség	Mértékegység	Vizsgálati módszer
pH	8,0		MSZ 448-22:1985
Fajl. vez. kép. (20 °C)	1506	µS/cm	MSZ EN 27888:1998
Összes lebegő anyag	3	mg/l	MSZ EN 872:1999
KOI _K	30	mg/l	MSZ ISO 6060:1991
Nitrit	0,039	mg/l	MSZ EN 26777:1998
Nitrit-N	0,012	mg/l	MSZ EN 26777:1998
Nitrát	21,28	mg/l	MSZ 448-12:1982
Nitrát-N	4,80	mg/l	MSZ 448-12:1982
Ammónium	0,19	mg/l	MSZ ISO 7150-1:1993
Ammónium-N	0,14	mg/l	MSZ ISO 7150-1:1993
Szerves-N	1,60	mg/l	MSZ 12750-20:1972
Összes-N	6,43	mg/l	MSZ 12750-20:1972
Ortofoszfát	595	µg/l	MSZ EN 1189:1998
Ortofoszfát - P	194	µg/l	MSZ EN 1189:1998
Összes - P	207	µg/l	MSZ 260-20:1980
klorofill-a	5,7	mg/m ³	

A tisztított szennyvíz-közegészségügyi hatóság mindenkor előírása szerinti fertőtlenítése biztosított. A szennyvíztisztító telepre beérkező szennyvíz napi átlagos mennyisége: 564 m³.

A szennyvíztisztító telepen keletkező víztelenített szennyvíziszap elszállításáról és elhelyezéséről jogszabályokban előírt engedéllyel rendelkező Vertikál Zrt. gondoskodik. Az iszap elhelyezése a Polgárdi Regionális Hulladéklerakón történik. Víztelenített szennyvíziszap átlagos mennyisége: 2,9 m³/d.

A tisztított szennyvíz minőségi paraméterei nem haladták meg 2018. évben a jogszabályban előírt határértékeket.

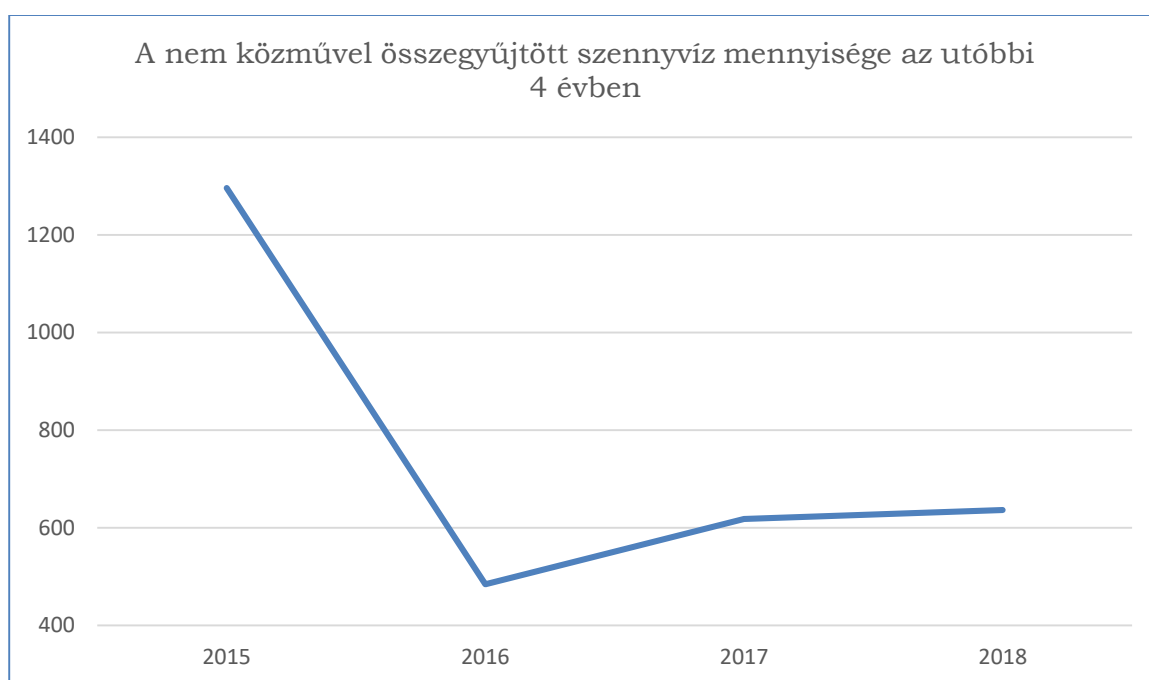
Vízügyi üzemeltetési engedélyben rögzített kibocsátási határértékek:

2. táblázat: Önellenőrzés során 2018-ban a Fejérvíz Zrt. által mért szennyvízminták eredményei

Vizsgált komponens	Határérték (mg/l)	Mért érték (mg/l)
KOI	125	44,4
BOI ₅	25	<10
Összes N	55	8,3
pH	6-9,5	7,5
Összes lebegőanyag	35	10,1
Ammónia-ammónium-nitrogén	20	0,2
Összes P	10	1,3
Szerves oldószer extrakt	10	<2

Közcsonnával el nem látott ingatlanok vagy közműcsonnával ellátott, de közcsonnára rá nem kötött ingatlan tulajdonosok esetében a szennyvíz begyűjtést Enying Város Önkormányzata Képviselő-testületének 14/2016(III.01.) számú rendeletében előírtaknak megfelelően kell megoldani. A nem közművel összegyűjtött szennyvíz gyűjtését kizárólagosan Enying, Vas Gereben u. 3. szám alatti székhellyel működő, Enying Város Önkormányzatának Városgondnoksága (a továbbiakban: Városgondnokság) jogosult és köteles végezni.

A szennyvizet ártalmatlanítás céljából kizárólag az Önkormányzat tulajdonában lévő, Fejérvíz Zrt. által üzemeltetett, szennyvíztelepre köteles elhelyezni.

2. ábra: A nem közművel összegyűjtött szennyvíz mennyisége 2015-2018 között

A szennyvízcsatornázás, szennyvíztisztítás megépítésével gyakorlatilag minimálisra csökkent az illegális szennyvíz elhelyezés.

A vízművek önkormányzati tulajdonban vannak, Enying városában, valamint Enying-Balatonbozsok, Kabókapusztá-Leshegy település részeinek vízellátását a Fejérvíz Zrt., mint üzemeltető biztosítja.

A KEHOP-2.1.3.-15-2017-00037 azonosító számú projekt keretében valósul meg Enying város ivóvízminőség javítása.

A beruházással szembeni szakmai elvárás, hogy az érintett területen elsősorban az öt, a vízminőséget kiemelten befolyásoló komponens (arzén, bór, fluor, nitrit, ammónium) vonatkozásában a szolgáltatott közműves ivóvíz minősége feleljen meg a 98/83/EK irányelv és a 201/2001.(X.25.) Korm.rendeletben rögzített paramétereknek, határértékeknek.

A település vízellátását jelenleg 4 kút (I/A, II, IV, V.) biztosítja, melyek vize kifogásolt ammónium és vas paraméterek tekintetében, valamint az I/A kút vize kifogásolt mangán komponens miatt is. A kutakból kitermelt víz megfelelő minősége biztosítása érdekében víztisztító mű telepítése szükséges. A projekt tervezett befejezés dátuma: 2019.10.31.

A kutak műszaki jellemzői

- **I/A kút**

helye: 818 hrsz- ú ingatlan (vízműtelep)

vízhozam: 160 l/min

- **II. kút**

helye: 810/2 hrsz-ú ingatlan (20*20 m körbekerített területen)

vízhozam: 275 l/min

- **IV. kút**

helye: 818 hrsz- ú ingatlan (vízműtelep)

vízhozam: 285 l/min

- **V. kút**

helye: 0185/43 hrsz-ú ingatlanon (Szabadi u.)

vízhozam: 320 l/min

A kutakból kitermelt víz gyűjtésére a 2×200 m³ térfogatú, iker kialakítású térszíni medence szolgál, melynek mérete: 4 m átmérőjű, kör alakú (R=4,0 m, H=4,0 m), anyaga: vasbeton ,
helye: 818 hrsz. Enying, vízműtelep, túlfolyószintje: 114,5 m.B.f., tartózkodási idő: 6 óra.

A térszíni medencékből hálózati szivattyúk segítségével juttatjuk fel a vizet a 200 m³-es, 200/24 típusú víztoronyba, melynek helye: 1475 hrsz-ú ingatlan és túlfolyószintje: 164,50 m.B.f.

Enying Alsótekeres településrészen az ivóvízellátó rendszer üzemeltetője a Dunántúli Regonális Vízmű Zrt. Az ivóvízhálózat műszaki állapota a korának megfelelő. 2018-ban 12 db hálózati, valamint 1 db gépészeti meghibásodás történt.

Elvégzett fejlesztések 2018-ban:

Földalatti tűzcsapok cseréje korszerű földfeletti típusra (4 db), vas bekötővezetékek kiváltása műanyag csőre (10 db), hálózati csomópontok felújítása (4 db), tartalék bűvárszivattyú beszerzés.

Tervezett fejlesztések:

Földalatti tűzcsapok cseréje korszerű földfeletti típusra (4 db), vas bekötővezetékek kiváltása műanyag csőre (10 db), hálózati csomópontok felújítása (4 db), hálózati szivattyú kiváltása korszerűbb típusra (1 db).

2018-ban 12 db új vízbekötés valósult meg, jelenlegi vízbekötések száma: 2488 db. Az ivóvízhálózat vízmennyisége 2018 évben 243482 m³.

2019-re tervezett bekötések száma: lakossági 71 db, közület 15 db.

3.1.3 Talaj

A mezőgazdasági eredetű talajszennyeződések a növényvédőszeres, és egyéb kémiai anyagok nem megfelelő alkalmazásából adódnak. Ezek a szennyezések általában pontszerűek, a helytelen műtrágya-használat azonban nagy területeket érinthet károsan. A rendszerváltás óta a műtrágya alkalmazása visszaesett, ami a talajok és a talajvíz szennyezésének mérséklését eredményezte.

A településhez tartozó területek, talajok, talajvizek vonatkozásában különösebb szennyezésről nincs tudomásunk. Azonban jelentős kockázati tényezőnek minősülnek a talajminőség szempontjából az illegális hulladéklerakók is, melyek felszámolása az önkormányzat számára állandó problémát jelent.

3.2 Települési és épített környezet állapota

3.2.1 Települési környezet

Enying tipikus kisvárosias városközponttal rendelkezik, melyre jellemző a zárt sorú sűrű beépítés az utcavonalon előkert nélkül, viszonylag kis telekmérettel. Itt helyezkedik el az

intézmények döntő többsége, valamint az egyedi megjelenésű és funkciójú épületek, kastély, templomok.

A városközpont köré felfűződő területek zömét kertvárosias, családiházias beépítés jellemzi nagy zöldfelületi aránnyal. Jellemző az oldalhatáron álló beépítés előkerttel és az alacsony beépítési százalék.

1. kép: Enying város Városházának épülete

Kisebb mértékben, önálló területi egységként jellemző a lakótelepi beépítés, közös tömbtelkeken geometrikus elhelyezkedésű lapos tetős épületekkel.

Elsősorban a csatolt területeken (pl.: Alsótekeres, Balatonbozsok) jellemző a falusias, családiházias beépítés, nagyobb telkekkel, alacsonyabb beépítési százalékkal a falusias életmódra jellemző telekhasználattal. Megfigyelhető a kerti növények termesztése és háztáji állattartás is.

Az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/ 2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet szerint érzékeny természeti terület a településen nincs. A településen nem található Natura 2000 által érintett terület.

3.2.2 Csapadékvíz-elvezetés, bel-és árvízvédelem

Enying Város Önkormányzata kezelésében van mintegy 42 km elválasztott rendszerű csapadékvíz vezeték hálózat. 2017. évben megtörtént a teljes hálózat geodéziai felmérése, digitális térképezése és a szakági nyilvántartás létrehozása az egységes e-közmű nyilvántartásáról szóló rendelet előírásai szerint. Az időközi változások rögzítésre kerülnek nyilvántartásban naprakész képet biztosítva a csapadékvíz hálózatról. 2009. évben készült Enying város belterület vízrendezési terve. A vízjogi engedély lejárt, meghosszabbítása nem történt meg. Erőforrás hiányában a tervezett fejlesztések nem valósultak meg.

2016-ban készült el a város vízkárelhárítási terve. Az Önkormányzat a települési vízrendezési hiányosságokat felismerve készítette el az egész településre kiterjedő csapadékvíz elvezetési tervdokumentációt és kárelhárítási tervet. A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM- BM együttes rendeletben Enying városa nem szerepel. A város alacsony ár- és belvíz veszélyeztetettségű területen fekszik. Árvízvédelmi létesítmények a településen nincsenek. A város belvízvédelmi öblözethez nem kapcsolódik. Belvízi védművek nincsenek. A város rendelkezik az egész település területére kiterjedő belterületi vízrendezési tervvel, mely Enying Város Polgármesteri hivatalában (8130 Enying, Kossuth L. u. 26.) fellelhető.

3.2.3 Energiagazdálkodás

Az élet legkülönbözőbb területein használunk fel energiát (közlekedés, fűtés stb.), melyet főként a környezeti elemekből nyerünk, és felhasználásuk után ezek melléktermékeit is a környezetbe juttatjuk vissza. Emiatt lényeges, hogy a meglévő készleteinkkel úgy gazdálkodjunk, hogy azzal környezetünket minél kevésbé terheljük.

Az energiagazdálkodás azoknak a tevékenységeknek az összessége, amelyeknek célja a rendelkezésre álló energia gazdaságos hasznosítása. Az energiagazdálkodás során gondoskodni kell az elsődleges energiahordozók (a szén, földgáz, nyersolaj stb.) és másodlagos energiahordozók (a villamos energia, gőz stb.) tervszerű elosztásáról, felhasználásáról, ennek ellenőrzéséről. Az energiafogyasztást (mennyiségét, szerkezetét) az árakkal befolyásolni lehet.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő felújítandó ingatlanok hagyományos építési technológiával készültek. A régi építési szabványokban bekövetkezett jelentős változások, illetve a beépített szerkezete jelentős fizikai amortizációja alapján szükség volt olyan fejlesztés megvalósítására, amelynek eredménye az épületek hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségének csökkentése.

1. KEOP-5.7.0/15-2015-0172 projekt keretében megvalósult energetikai korszerűsítés

A fejlesztés eredményeként olyan középületek jöttek létre, ahol az energiatakarékos technológiai megoldások alkalmazásával a város fenntartási költségei szignifikánsan csökkentek. Hosszútávon Enying város éves széndioxid kibocsátása jelentősen csökkent, ezzel is hozzájárulva a település természeti környezetének megőrzéséhez és energiabiztonságának megteremtéséhez.

Az energia szempontok mellett a környezeti fenntarthatóság egyéb szempontjainak figyelembevétele is kiemelt jelentőségű.

Az energetikai fejlesztés az alábbi önkormányzati tulajdonú épületeken valósult meg:

- Vas Gereben Művelődési Ház (Enying, Bocskai u. 1.)

- Enyingi Szirombontogató Óvoda székhelyén és telephelyein (Enying, Vas Gereben u. 1., Enying, Kossuth L. u.25. és Enying-Balatonbozsok, Gárdonyi G. u. hrsz.39. Enying, Rákóczi út 33.)

A költséghatékony működtetés érdekében az épületek határoló szerkezetének (falak, lábazat, födémek, tetőtér-beépítést lezáró ácsszerkezeti elemek) utólagos hőszigetelése és a külső nyílászárók cseréje történt.

A projekt befejezésének dátuma: 2015.12.15. volt

2. KEOP-5.7.0/15-2015-0105 projekt keretében megvalósult energetikai korszerűsítés

A fejlesztés fő célja- az energiahatékonyásra és energiatakarékosságra fektetve fő hangsúlyt- az önkormányzati épületegyüttes homlokzati és zárófödémének hőszigetelésének megoldása, illetve a külső nyílászárók cseréje.

Az energetikai fejlesztés az alábbi épületegyüttesben valósult meg: Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola épülete és udvari épülete

A projekt befejezésének dátuma: 2015.12.15 volt.

A felsorolt intézményekben láthatóan visszaesett a földgáz felhasználás, a kevesebb energiafelhasználással csökkentek az üzemeltetési költségek, valamint a füstgázokkal kibocsátott károsanyag kibocsátás is.

3. TOP-321-16-FE1-2017-00016 projekt keretében megvalósuló energetikai korszerűsítés

Kabókapusztai Művelődési Ház pályázati forrásból megvalósuló energetikai, és projekt arányos akadálymentesítése, fűtés korszerűsítése.

A projekt befejezésének dátuma: 2019. év

- Enyingi Polgármesteri Hivatal épületének pályázati forrásból megvalósuló energetikai felújítása (külső nyílászáró csere, homlokzat, födém szigetelés, fűtés korszerűsítés, részleges akadálymentesítés.) Megvalósulás tervezett befejezése: 2019.

Környezet és Energetikai Operatív Program „Fotovoltaikus rendszerek kialakítása” című „Napelemes rendszer telepítése Enying Város településen” elnevezésű KEOP-4-10-0/N/14 azonosító számú pályázat keretében Enying Város Önkormányzatának 5 db épületében valósult meg napelem telepítése:

- Enyingi Polgármesteri Hivatal (Enying, Kossuth L. u. 26.)
- Vas Gereben Művelődési Ház (Enying, Bocskai u. 1.)
- Városi Bölcsőde
- Enyingi Szirombontogató Óvoda (Enying, Vas Gereben u. 1.)
- Enying Szirombontogató Óvoda (Enying, Kossuth L. u.25.)

2. kép: Vas Gereben Művelődési Ház

3. kép: Városi Bölcsőde

4. kép: Enyingi Szirombontogató Óvoda

A beruházás célja, az intézményeink energiafelhasználás költségének csökkentése
Megvalósulás éve: 2015.

Az elektromos hálózat kiépítése teljeskörű, jellemzően légkabel. Utólagos rákötések évente néhány alkalommal, többnyire földkábelrel valósulnak meg. Az elektromos hálózatot az E-ON Dél-dunántúli Áramszolgáltató Zrt. üzemelteti. Folyamatos hálózat korszerűsítések keretében megtörtént az elhasználódott faoszlopok betonoszlopra történő kiváltása.

2015-ben valósult meg Enying város közigazgatási területén a közvilágítás korszerűsítési és fejlesztési beruházás jelentős megtakarítást eredményezve. A beruházás keretében a közvilágítás ellátására szolgáló közvilágítási lámpatestek és fényforrások cseréje, fejlesztése történt LED technológiával működő lámpatestekre. A közvilágítási rendszer üzemeltetője EC-Energie Investment Kft.

Energiamegtakarítási intézkedési terv

Az energiahatékonyságról szóló *2015. LVII. törvény 11/A. §-a* közintézmények tulajdonában és használatában álló, közfeladat ellátását szolgáló épület üzemeltetéséért és fenntartásáért felelős szervezet vezetője számára több energiahatékonysággal kapcsolatos kötelezettséget ír elő.

Az energiahatékonysággal kapcsolatos kötelezettség, hogy öt évente, első alkalommal 2017. március 31.-ig energiamegtakarítási intézkedési tervet kell készíteni, és a teljesüléséről évente jelentést szükséges adni.

2017. évben az alábbi, az Önkormányzat tulajdonában és használatában álló közfeladat ellátását szolgáló épületekre készült energiamegtakarítási intézkedési terv:

- Enying Polgármesteri Hivatal+Rendőrség (Kossuth L. u. 26.)
- Enying Batthyány Kastély (Szabadság tér 16.)
- Enying Vas Gereben Művelődési Ház (Bocskai u. 1.)
- Enyingi Egyesített Szociális Intézmény (Idősek Otthona Szabadság tér 2.)
- Enyingi Egyesített Szociális Intézmény (Idősek Otthona Hősök tere 5.)
- Enyingi Városi Bölcsőde (Vas Gereben u. 8.)
- Enying Szirombontogató Óvoda (Vas Gereben u. 1.)
- Enying Szirombontogató Óvoda (Kossuth L. u. 25.)
- Enying Szirombontogató Óvoda (Rákóczi u. 33.)
- Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola (Kossuth L. u. 55.)
- Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola (Petőfi u. 12.)

Az elkészített Energiamegtakarítási intézkedési tervek megküldésre kerültek a Fejér Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Építésügyi Osztály részére. A fenti intézmények 2018-ban is elkészítették az energiamegtakarítási intézkedési terv teljesüléséről szóló éves jelentésüket.

3.2.4 Zöldterület-gazdálkodás

Enying város zöldfelülettel borított részeinek gondozása, kezelése a Városgondnokság feladata, közfoglalkoztatásban részt vevő munkavállalók bevonásával. Enying Város Önkormányzata fontos feladatának tekinti a tulajdonában lévő külterületi utak folyamatos karbantartását, felújítását, az utak mentén a gyomos területek rendbetételét, csökkentve ezzel a levegőbe kijutó allergiát okozó pollenek mennyiségét. Pályázat keretében 2019. évben beszerzésre került egy vontatható gréder és egy rézsűzűző. A munkagépek használata megkönnyíti, hatékonyabbá teszi a fenti munkák elvégzését.

5. kép: Beszerzésre került gréder

6. kép: Beszerzésre került rézsűző

Egyéb magántulajdonú ingatlanok esetében a parlagfű és más gyomnövény irtásához kapcsolódó eljárásokat az Enyingi Polgármesteri Hivatal Hatósági osztálya folytatja le. A fásszárú növények védelméről szóló 346/2008.(XII.30.) Korm. rendelet szigorú megkötéseket ír elő a fásszárú növények kivágásának engedélyezésével. A hivatkozott Korm. rendelet előírja, hogy a pótlás, vagy telepítés hogyan történhet, és egyéb okból meghatározza a pótlás, illetve telepítés helyét.

Enying „ZÖLD VÁROS” projekt

Enying Város pályázaton pénzügyi forrást nyert el „Zöld Város” projekt megvalósítására. A projekt keretén belül a város zöld és kék (víz) hálózatát rehabilitálták, melyek hatással vannak a turizmusra, gazdaságra, kulturális életre.

Fő pontok:

- Zöldfelületek és hozzájuk kapcsolódó infrastruktúra elemek megújulása
- Városi közterületek környezettudatos, család- és klímabarát megújítása
- Szabadidő, környezeti fenntarthatóság, gazdasági fejlődés

Az alábbiakban 6 kiemelt fejlesztési területtel foglalkozunk:

- ZV01 - Főtér és környékének rendezése
- ZV01ab - Új uszoda felé vezető bekötőút, Petőfi Park parkolóinak rendezése
- ZV02 - Víztorony és környezetének rendezése a Petőfi Parkon belül
- ZV03 - Petőfi Park rehabilitációja
- ZV04 - Átkötőház, Zöld Város központ
- ZV05 - ZV06 - Cinca patak völgyének rendezése

pályázatot megelőző részletes kutatási-, és stratégiaalkotási munka a meglévő városfejlesztési tervek, szabályozások figyelembe vételével az alábbi problémás pontokat tárta fel:

- Enying történeti karakterének, identitásának hanyatlása a világháború óta
- Közterek alacsony vonzereje, zöldfelületek kihasználatlansága,
- Nagyüzemi mezőgazdaság teljes térnyerése, kiskerti gazdaságok, szőlőművelés hanyatlása,
- Balatonhoz közeli elhelyezkedés ellenére a turizmus teljes hiánya.

A Zöld Város tervezési programjában elsősorban ezekre a fontos hiányosságokra épülő fejlesztések jöttek létre a belvárosi zöldfelületek és hozzájuk kapcsolódó infrastruktúra elemek megújításával:

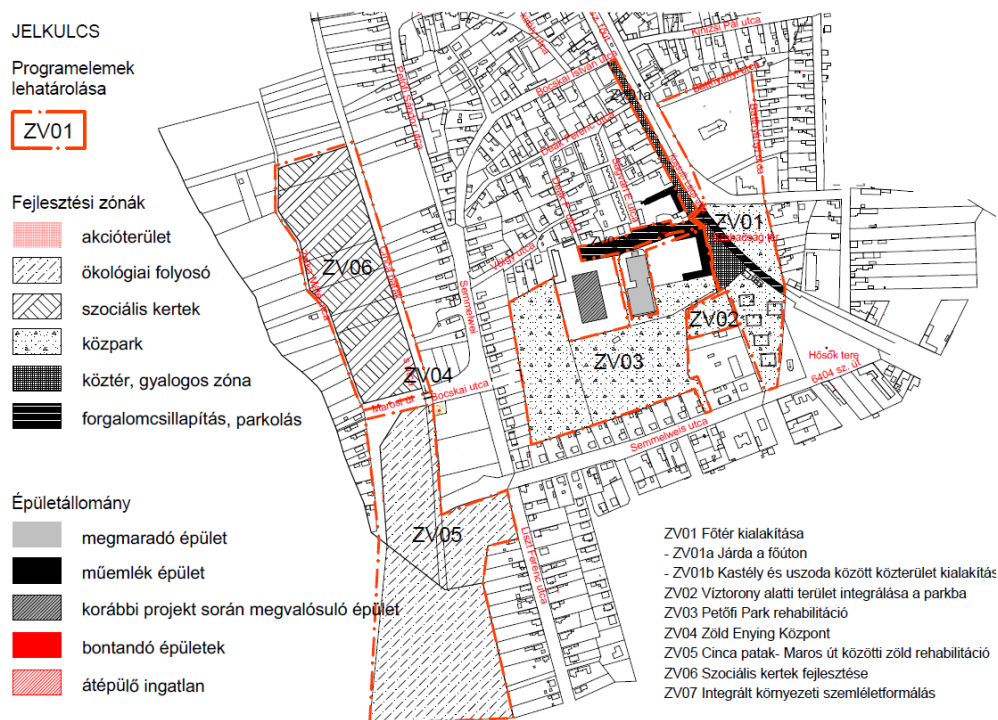
- Enying történeti karakterének és erős identitásának (vissza-) építése
- Ökológiai és mezőgazdasági környezet fenntartható és gazdaságélénkítő alakítása
- Turisztikai vonzerő és helyi szabadidős vonzerő növelése

A Zöld Város Program az alábbi pontokat kívánja megvalósítani:

- Főtér és környéke: új térfalak kialakítása fasorok ültetésével, valamint a kastély

homlokzatának megnyitása

- Új összekötőút építése új uszoda építése miatt
- Petőfi Park teljes megújítása
- Városközpont: az átkötőház telkének egyesítése a Petőfi Parkkal átépítéssel
- Cinca-patak völgye: új tó kialakítása a patak mellett invazív fajok kiirtásával, és új faállomány ültetésével, növénytelepítéssel, tereprendezéssel, burkolatépítéssel

3. ábra: Zöld Város Program tervrajza

Néhány látványterv a beruházásról:

4. kép: Főtér látványképe

5. kép: Főtér látványképe

6. kép: Főtér látványképe

7. kép: Petőfi Park látványképe

8. kép: Cinca patak látványképe

9. kép: Szociális kertek látványképe

10. kép: Szociális kertek látványképe

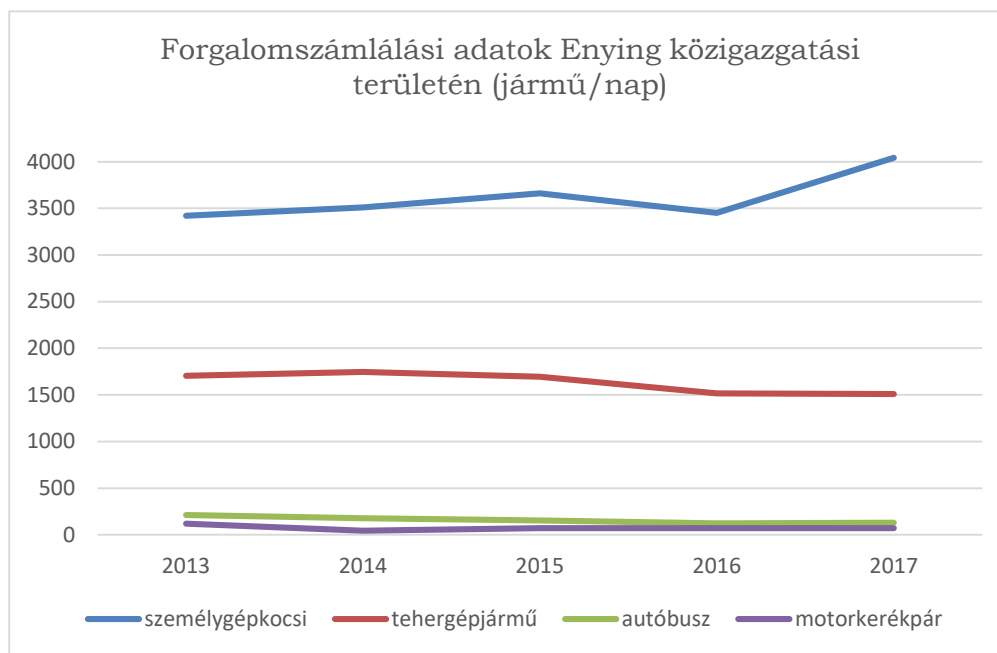
3.2.5 Közlekedés

A város főútja a 64-es másodrendű főút, amely Lepsény és Simontornya között fut, elsősorban a Mezőföld déli része és Tolna megye M7-es autópályával való összekötését, valamint a középső országrész kelet-nyugat irányú közlekedését szolgálja. Erre két út: egy Siófok – Balatonszabadi és egy Lajoskomárom felől érkező mellékút a településen, egy Polgárdi – Kisláng – Mátyásdomb felől érkező pedig a településközponttól öt kilométerre, délre csatlakozik. Továbbá a főutakra a kisebb településrészek, külterületi lakott helyek burkolt útjai csatlakoznak.

A település jól megközelíthető, a 64. sz. műút tulajdonképpen kettészeli a települést. Nem messze található az M7 autópálya és a 7.sz. főútvonal. A 7.sz. I. rendű és a 64.sz. II. rendű főutak csomópontját nemrég alakították körforgalmi csomóponttá.

Helyközi járatú autóbuszok bonyolítják le a forgalmat a városközpont és a külterületek, Kabókapusztá, Leshegy-Ófalu, Alsótekeres, Balatonbozsok között.

A 64. számú főút forgalma 2013-2017 között:

4. ábra: Forgalomszámlálási adatok Enying közigazgatási területén (jármű/nap)

A belső úthálózat egy része aszfalt burkolattal rendelkezik, másik része talajstabilizált vagy zúzottköves borítású. A helyi közutak és járdák állapota több helyen nem megfelelő. A mellékutak állapota egyrészt az úttest minősége, teherbírása és azok elégtelen szélessége miatt nem kielégítő.

A Fejér megyét is tartalmazó Közép-Dunántúli Régióban a Balaton környékét kivéve hiányoznak az összefüggő kerékpárút-hálózatok, vagy az összefüggő kerékpárút hálózattá szervezhető belső kerékpárút hálózati elemek, ami teljesen igaz Enying város területére is. E térségben a kerékpárút hálózat kiépítettsége alacsony, kapcsolódó infrastruktúrája gyenge.

Enying város célja, hogy vonzó, minőségi életkörnyezetet nyújtó, versenyképes mezőgazdaságra épülő, kisvárosi szerepkör intézményi-és kapcsolatrendszerét működtető térségi központtá váljon, mely képes a pihenő szerepkört is ellátva hosszútávon fenntartható életminőséget biztosítani.

2015. évben Enying Város Önkormányzata elkészítette Enying város kerékpáros hálózatának tanulmánytervét. A kerékpárút hálózat kiépítését pályázati támogatásból kívánja megvalósítani. Enying Város Önkormányzata a kerékpárútjainak megvalósításával kíván hozzájárulni a környezetszennyezés csökkentéséhez, valamint a helyi közlekedésben új alternatíva biztosításához.

3.2.6 Épített környezet állapota

Fontos feladatunk a különböző korokból ránk maradt építészeti alkotások megőrzése. Ezek a település arculatának jellegzetes meghatározói, megfelelő védelmük közös érdekünk. Ez vonatkozik egy-egy épületre, jellegzetes utcasorokra, de a településképp egészére is. Ez alapján az épített környezet még fennmaradt egyedi értékeit helyi védettség alá kell helyezni, annak érdekében, hogy a település múltjának még meglévő, értékes elemei fennmaradjanak.

Az elmúlt években az alábbi helyeken valósult meg játszótér építése:

- Hősök tere játszótér (Enying, Hősök tere)
- Kabókapusztá (Enying, Juhász Gy. utca)
- Balatonbozsoki játszótér (Enying-Balatonbozsok, Park)
- Városi Bölcsőde (Enying, Vas Gereben u. 8.)
- Enyingi Szirombontogató Óvoda (Enying, Vas Gereben u. 1.)
- Enyingi Szirombontogató Óvoda (Enying, Rákóczi u. 35.)
- Enyingi Szirombontogató Óvoda (Enying, Kossuth L. u. 25.)
- Enyingi Szirombontogató Óvoda (Enying-Balatonbozsok, Fő út 61/a)
- Batthyány Fülöp Általános Iskola (Kossuth L. u. 55.)

3.3 Természeti környezet állapota

3.3.1 Flóra

A terület növényföldrajzilag az Alföldhöz tartozik, a Duna-Tisza közével egy flórajárásba kell sorolni. Ez a flórajárás a Praematricum, a Pannonicumon belül a növényföldrajzi Alföld Eupannonicum flóraidék része.

A vidék természetes növénytakarójának az éghajlati adottságok mellett meghatározója a dombok „háta” löszből és pannon agyagból álló anyaga. A szakirodalomba felsorolt növényi jellegzetességek között megtalálható a leshegyi lejtős löszterületen a taréjos búzafő (*Agropyron cristatum*), a barázdált csenkesz (*Festuca sulcata*). Gyepes, löszös területein megtalálható az apró nőszirm (Iris pumila), a Pannon kutyatej (*Euphorbia pannonica*) magyar szegfő (*Dianthus ponederae*). Alsótekeres határában az *Artemisia campestris* és *Cystidus austriacus* buglyoszanót fajok lelhetők fel, melyek inkább a balatoni magasparton gyakoribbak.

A lösztakarón az Iris, Allium, Veronica, Campanula, Artemisia, Adonis, Pulsatilla, Linum, Campanula fajok találhatók meg.

A vizenyős területek növényi összetétele szinte semmiben nem tér el az Alföld hasonló adottságú területeitől.

Megtaláljuk a savanyúbb kémhatást igénylő zsombék sást (*Carex elata*) a halastavak vidékén a fehér tündérrózsát (*Nymphaea alba*) a tavi kákát (*Schoenoplectus lacustris*). A vízparton és a sekély vízben a nád (*Phragmites communis*), illetve a gyékény (*Typha angustifolia*) alkot egységet.

A vidék erdőben szegény. A melioráció még segített is a meglévő erdősávok, ligetek megszüntetésében. A meglévő erdőterület mélyen az országos átlag alatt van 4,1 %-kal. Feketefenyő (*Pinus nigra*) elegyedik a juhar (*Acer tataricum*) korai, vagy hegyeslevelű juhar (*Acer platanoides*) illetve a *Tilia* fajokkal. Közülük a leggyakoribb a kislevelű hárs (*T. cordata*). A központi parkban tölgy és kőris színesítik a képet.

3.3.2 Fauna

Állattani szempontból aránylag sok a Mezőföldön idegen faunaelem. Enying belterületén szinte csak a mezőgazdasági kultúrhatás alatt álló terület állatvilágáról lehet beszámolni.

A vizek élővilágából egy-két madár érdemel külön említést. Leggyakoribb a vadkacsa a nyári lúd, a szürke gém, búbos vöcsök.

3.3.3. Lakosság tájékoztatása a környezet állapotáról

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény az alábbiak szerint rendelkezik: 46. § (1) A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében

e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. 51. § (3) A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.

A fenti jogszabályi kötelezettségnek eleget téve Enying Város Önkormányzata a 2015. évtől kezdődően minden évben elkészíti a befejezett pályázatokkal kapcsolatos, a környezet állapotával összefüggő tájékoztatást

3.3.4 Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos szemléletének alakítása

Környezeti nevelés színtere többnyire az oktatási intézmények, melyet ki kell terjeszteni az élet minden területére, család, művelődési intézmények, civil szervezetek, önkormányzat, gazdasági szereplők.

A fentiekre jó példa az alábbi kezdeményezések:

„Óvd a környezeted” ismétlődő hulladék gyűjtési akció, melyen önkormányzati dolgozók, civil szervezetek, magánszemélyek együtt tisztították meg a hulladéktól a város egyes részeit, Az előző évekhez viszonyítva növekvő tendenciát mutat a résztvevők száma.

Enyingi Öreghegyi Borbarát klub felhívása a szőlőhegy útjainak javítására, melyen szintén részt vett az önkormányzat, civil személyek.

„IV. Rügypattintó futás és sportnap” civil kezdeményezésre létrejött, több évre visszanyúló igen népszerű rendezvény. A közösségi futás nem csak a város lakói körében kedvelt program más települések lakói is szívesen látogatják ezt az eseményt. A mozgás öröme mellett a résztvevők megismerkedhetnek Enying város természeti értékeivel, látnivalóival.

Ezen események megrendezését jövőre nézve is fontosnak tartják a szervezők.

A lakosság környezetét, életterét befolyásoló eseményeknek, felhívásoknak, publikációknak lakosság széles körében való gyors megismerésére az enyingi önkormányzat által működtetett enying.eu honlap és Facebook oldala ad teret.

Kiemelkedő fontossággal bír a környezetvédelmet érintő döntések előkészítésében a lakosság bevonása.

A környezetvédelemmel kapcsolatos célkitűzések végrehajtásában fontos szerepe van az alábbi civil szervezeteknek:

Cinca Környezet- és Tájvédelmi Egyesület:

Az ökológiai, környezettudatos szemlélet terjesztése a lakosság körében, a természeti értékek megismerése, népszerűsítése, az ifjúság környezeti nevelésének támogatása.

Enying Városvédő-, Szépítő Társulat

Enying város természeti és építészeti értékeinek, a település szerkezetének védelmében, célszerű és esztétikus fejlesztésében, szépítésében való közreműködés. A helyi hagyományok ápolása és gyűjtése, a lakosság kötődésének erősítése az otthont adó környezetében. Az építészet és természet és környezet védelme.

„Török Bálint” Vadász Társaság:

Az egyesületekre és a vadásztársaságokra, a vadgazdálkodásra és a vadászatra, a fegyver és lőszer tartására, valamint használatára vonatkozó jogszabályok és szabályzatok megtartásával és megtartatásával, a társadalom érdekeivel, különösen a helyi erdő- és mezőgazdasági érdekekkel összhangban, továbbá a környezet- és természetvédelmi előírásokra figyelemmel, szakszerű és tervszerű vadgazdálkodással, a legcélszerűbb együttműködési formák kialakításával és példás egyesületi élettel, tagjai részére kulturált sport-vadászati lehetőséget biztosítson.

3.3.5. A települési környezet tisztasága

Enying Város Önkormányzata intézményének (Városgondnokság) közalkalmazottai és közmunkások segítségével oldja meg a közterületek karbantartását. A nyári időszakban rendszeres jelleggel történik a közterületek, zöldfelületek gyommentesítése (a fű vágása), az ugyanitt keletkezett szemét összeszedése, valamint az út - és járdaszegélyek tisztítása.

A település környezet tisztaságának biztosításáról Önkormányzati rendelet rendelkezik:

A rendeletben a Városgondnokság feladatainak meghatározása mellett rendelkezik az ingatlan tulajdonosának köztisztaság megőrzése érdekében ellátandó feladatairól is.

A rendelet főbb pontjai:

Az Önkormányzat, a kezelésében lévő park, tér és más közterület rendezettségéről, tisztántartásáról és szükség szerinti síkosság-mentesítéséről Enying Város Önkormányzatának Városgondnoksága gondoskodik

- ingatlantulajdonos kötelezettségei:

a. ingatlan tisztántartásáról és gyommentesítésről

b. az ingatlanján a betegségeket terjesztő vagy egészségügyi szempontból káros rovarok és rágcsálók irtásáról

c. az ingatlan előtti járdaszakasz tisztán tartásáról,

d. a járdaszakasz melletti nyílt árok és ennek műtárgyai tisztán tartásáról, csapadékvíz zavartalan lefolyását akadályozó anyagok és más hulladékok eltávolítása, szükség szerinti síkosság-mentesítésről

e. építési vagy bontási anyag elhelyezéséről, szállításáról

- közterületen gépjármű mosásának, bontásának, javításának, valamint háztartási gép elhelyezésének tilalmáról

A rendeletben foglaltak betartásának ellenőrzése folyamatosan történik.

3.4 Önállóan kezelt hatótényezők

3.4.1 Hulladékgazdálkodás

Környezetünkben folyamatosan keletkeznek olyan eszközök, anyagok, melyek feleslegessé váltak számunkra, továbbiakban nem tudunk, vagy nem akarunk használni, hasznosítani.

Ezeket *hulladékok*nak nevezzük. A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény pontosan meghatározza, hogy a jogszabály szerint mely anyagokat kell hulladéknak tekintenünk. A törvény 2.§ (1) bekezdés 23. pontja alapján „hulladék: bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles.

A hulladékok a kedvezőtlen esztétikai hatáson kívül környezetünket is veszélyeztetik. Talaj-, víz- illetve légszennyező hatással bírnak, különböző megbetegedéseket okozhatnak.

Azonos fajtájúnak tekinthető az olyan hulladékok együttes tömege, amelyben a benne található egyedi hulladékok lényeges kémiai és fizikai tulajdonságai hasonlóak, és így együtt kezelhetők. Közös jellemző tulajdonságaik szempontjából hasonló hulladék fajták együttese a *hulladéktípus*.

Hulladékkezelés

Enying Város Önkormányzata a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás megszervezésével kapcsolatos egyes feladat- és hatásköreit a Dél-Balatoni Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás útján gyakorolja.

A közszolgáltatás ellátására a SIÓKOM Nonprofit Kft., mint közszolgáltató jogosult.

Közszolgáltató köteles hulladékgyűjtő naptárt készíteni, melyet honlapján közzé tesz, az Önkormányzat a szokásos módon elérhetővé teszi az ingatlan használó részére.

Az elkülönített gyűjtési rendszer keretében a papír, fém, műanyag elkülönített gyűjtése házhoz menő gyűjtéssel, az üveg gyűjtése hulladékgyűjtő szigetek útján valósul meg,

A zöldhulladék gyűjtése szabványos gyűjtőedényzet és hulladékgyűjtő zsák hiányában a vegyes hulladék gyűjtésére szolgáló gyűjtőedényben kell gyűjteni.

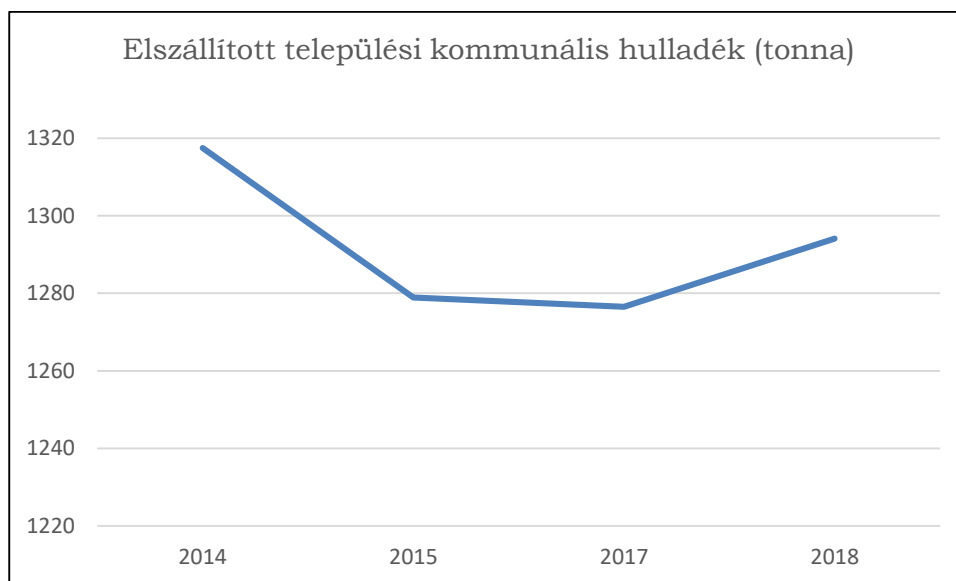
Az elkülönítetten gyűjtött hulladékot a Közszolgáltató legalább havonta egy alkalommal köteles elszállítani.

Évenként egyszeri alkalommal a Közszolgáltató térítésmentesen elszállítja a háztartásban keletkező lombhulladékot

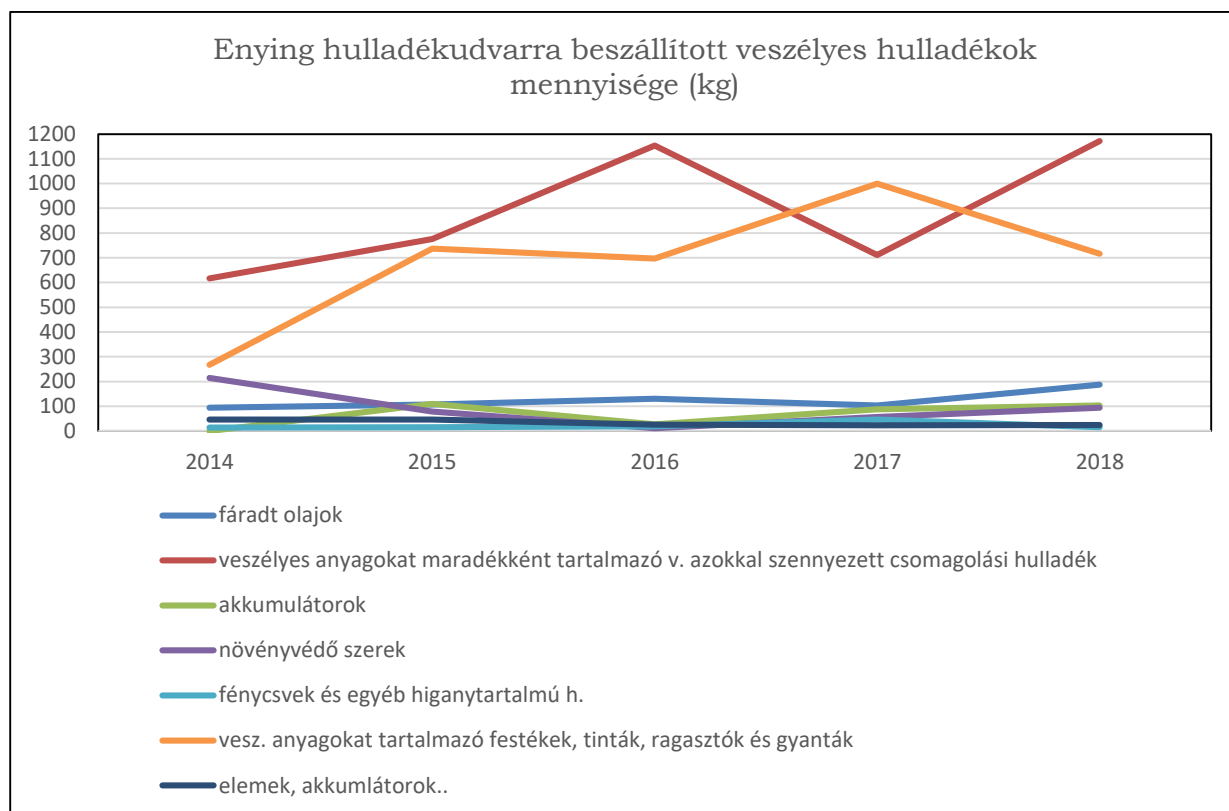
A városban hulladékudvar működik a SIÓKOM Nonprofit Kft. üzemeltetésében. (A hulladékudvar címe: 8130 Enying, 0115/2 hrsz)

A hulladékudvarba meghatározott fajtájú és mennyiségű veszélyes és nem veszélyes hulladék szállítható be.

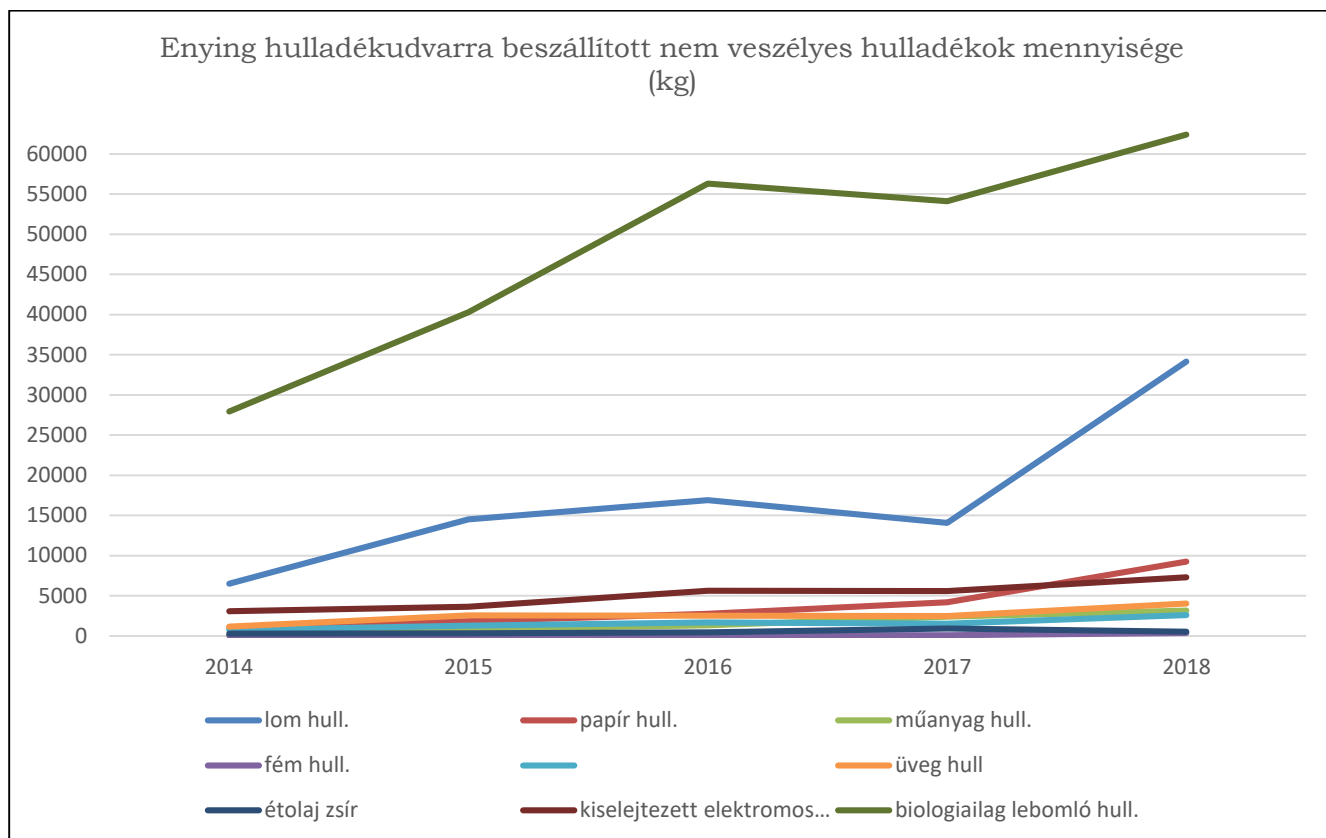
A Siókom Kft. által elszállított hulladékok mennyisége:

5. ábra: Elszállított települési kommunális hulladék (t)

6. ábra: A hulladékudvarra beszállított veszélyes hulladékok mennyisége (kg)

7. ábra: A hulladékudvarra beszállított nem veszélyes hulladékok mennyisége (kg)

Illegális hulladék lerakók felszámolása

Enying Város közigazgatási területén is egyre nagyobb problémát jelent az illegális hulladéklerakás. Az illegális hulladéklerakó telepekről a szennyező, káros anyagok könnyen a talajba jutnak, onnan a felszín alatti vizekbe tudnak szivárogni. Enying város ivóvízgazdálkodása teljes egészében a felszíni vízkészletek felhasználásával történik, ennek védelme első rendű feladat, ezért kiemelt fontosságú az illegális hulladék lerakó telepek felszámolása. Az Innovációs és Technológiai Minisztérium, mint Támogató az Országos Hulladékgazdálkodási Terv céljainak megvalósítása érdekében nyilvános pályázati felhívást tett közzé önkormányzatok számára.

A támogatás célja: a közterületen fellelhető illegálisan lerakott, elhagyott hulladék felszámolásának (elszállításának és kezelésének) elősegítése. Enying Város Önkormányzata is élt a felkínált lehetőséggel 2019. évben benyújtotta az illegális hulladék lerakók felszámolására pályázatát. Civil kezdeményezésre indult „Óvd a környezeted” mozgalom célja a város egyes település részeinek megtisztítása a lerakott hulladéktól.

Elhullott állatok elszállítására Enying Város Önkormányzata az ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt-vel kötött szerződést.

8. ábra: 8130 Enying, Dr. Belák Sándor u. alatt - Budai Nagy Antal utca 2423 hrsz., 2424 hrsz. – 47 m³

9. ábra: 8130 Enying, Budai Nagy Antal utca – 2499 hrsz. – 50 m³

3.4.2 **Zaj és rezgés terhelés**

Enying városban zaj és rezgésterhelés ipari létesítmények hiányában az átmenő forgalomból adódóan keletkezik. A 64. számú főút megnövekedett forgalma miatt az út környezetében élőket jelentős zaj terhelés éri. Az elmúlt időszakban zaj és rezgésterhelés mérés nem történt.

4 Környezetvédelmi feladatok

4.1 A környezetminőség javítása, élhető, egészséges városi környezet kialakítása

Az élhető, vonzó városi környezet megteremtéséhez mindenekelőtt az egészségre veszélyes környezeti ártalmak csökkentésére van szükség. Ezek a környezeti terhelések közvetlenül hatnak az emberi egészségre, s a szennyezőanyag, a terhelés fajtájától függően légúti és rákos megbetegedéseket, idegrendszeri zavarokat vagy allergiát stb. idéznek elő. A nyilvánvaló környezeti ártalmak kiküszöbölése azonban önmagában még nem teszi a várost vonzóvá. A vonzerőhöz a kedvező munkalehetőségeken, a társadalmi környezeten, kulturális, sportolási, művelődési, pihenési lehetőségeken stb. kívül az egészséges természeti környezet és a hozzátartozó biológiai sokféleség, az ápoltság (amelyek egyben a levegőszennyezés és a zajártalom mérséklésének is az eszközei), az esztétikus épített környezet, a környezeti biztonság is hozzátartozik. Ezek nélkül a város versenyképessége erősen csökken.

4.2 A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás

A fenntartható fejlődés alap gondolatának megfelelően a vonzó lakókörnyezetet jelentő feltételeket nemcsak magunknak, gyerekeinknek, unokáinknak, az utánunk jövő nemzedékeknek is meg akarjuk őrizni. Ehhez pedig az energiával, a vízzel, a különböző anyagokkal való takarékosagra, a hulladékképződés megakadályozására, illetve a keletkezett hulladékok újbóli felhasználására van szükség. Az energiatakarékossgal és a megújuló energiák felhasználásával csökkenthető az energiatermelés által okozott környezetszennyezés, lassítható a véges erőforráskészletek kimerülése.

Az erőforrásokkal való takarékossgba beletartozik a rendelkezésre álló földterülettel való fenntartható gazdálkodás, amire nemcsak azért van szükség, hogy a rendelkezésre álló földterület elegendőnek bizonyuljon a különböző szükségletek, így az élelmiszertermelés, a különböző épületek, a zöld területek megőrzése, a közlekedés helyigénye stb. számára, hanem azért is, mert a terület ésszerű felhasználásával csökkenthetők a közlekedési és szállítási igények is, s ezzel csökkenthetők ezeknek a tevékenységeknek az energiaigénye és szennyező hatása is.

A fenti két cél természetesen kölcsönösen összefügg, s e két fő cél együtt lényegében lefedi valamennyi környezeti problémát, így az e két cél elérése érdekében hozott intézkedésekkel szinte minden fontos környezeti probléma kezelhető.

4.3 A környezeti tudatosság javítása, szemléletformálás

A fenntartható fejlődés, a környezet megővésének előfeltétele, hogy céljaival az emberek egyetértsenek, s e célok érdekében maguk is cselekedjenek. A környezetvédelem iránti igények felkeltése, a környezet megővéséhez szükséges ismeretek átadása nélkül tehát nem létezhet sikeres környezetvédelmi munka. Így ez a cél a települési környezetvédelmi program negyedik céljával, a környezetgazdálkodás hatékonyságának a megteremtésével valójában a környezetvédelem feltételeit alakítja ki.

4.4 Hatékony környezetgazdálkodás

A környezetgazdálkodás módszerei, eszközei, szervezeti háttere meghatározza e tevékenység eredményességét, a környezetvédelmi ráfordítások és az elért eredmények közti arányt.

A környezetgazdálkodás olyan módszerei, mint a környezeti irányítási rendszerek, a környezettudatos beszerzés vagy az érdekelték közötti partneri viszony és együttműködés segítenek a környezeti szempontok és a gazdasági érdekek között időnként felbukkanó (hosszabb távon) átmeneti ellentétek feloldásában, hiszen hatékony környezetgazdálkodás esetén elképzelhetők a gazdasági és környezeti szempontból egyaránt kedvező megoldások, vagy a környezeti eredmények kisebb gazdasági áldozatot igényelnek.

5 Célkitűzések a környezeti elemek védelme érdekében

Az egyes konkrét célkitűzések a témakörre utaló rövidítéssel és az azt követő sorszámmal kerülnek azonosításra.

5.1 Levegőtisztaság-védelem

Levegő1: Szükséges a lakosságban tudatosítani, hogy a vegyes tüzelésű kazánokban, kályhákban a levegőt szennyező anyagokat tilos égetni.

Levegő1 határidő: Önkormányzati döntés szerint

Levegő2: Különböző hulladékok nyílttéri égetése: ha ezt a tevékenységet nem megfelelő helyen, időben és formában végzik jelentős mennyiségű légszennyező anyag kerülhet a környezeti levegőbe. Nem megfelelő időpontban, veszélyes helyen végzett hulladékégetések visszaszorítása, szankcionálása.

Levegő 2 határidő: Önkormányzati döntés szerint

5.2 Vízvédelem

Víz1: 92 %-os lakossági rákötés elérése a szennyvíz és csatornahálózatra

Víz1 határideje: Önkormányzati döntés szerint

Víz2: Ivóvízellátás korszerűsítése, vízminőség folyamatos ellenőrzése, a hálózat teljeskörű felülvizsgálata és új hálózat kialakítása az ellátatlan helyeken

Víz2 határidő: Önkormányzati döntés szerint

Víz3: Szennyvíztisztítás fejlesztése, tisztított szennyvíz minőségének folyamatos ellenőrzése, vegyszer felhasználás optimalizálása, iszap elhelyezés javítása

Víz3 határidő: Önkormányzati döntés szerint

5.3 Települési és épített környezet védelme

5.3.1 A települési környezet védelme

Települési környezet1: környezetvédelmi rendeletek folyamatos felülvizsgálata, azok betartása, betartatása.

Települési környezet1 határidő: Önkormányzati döntés szerint

5.3.2 Energiagazdálkodás

Energia1: az energia megtakarítást célzó fejlesztések további épületekre való kiterjesztése: Enyingi Polgármesteri Hivatal épületének pályázati forrásból megvalósuló energetikai felújítása (külső nyílászáró csere, homlokzat, földem szigetelés, fűtés korszerűsítés, részleges akadálymentesítés)

Energia1 határidő: 2019 vége

Energia2: Család – és Gyermejkölési Központ épületének pályázati forrásból tervezett teljeskörű felújítása, fosszilis energia hordozók hatékonyabbá tétele

Energia2 határidő: Önkormányzati döntés szerint

5.3.3 Közlekedés

Közlekedés1: Járdaépítés, illetve annak korszerűsítése, parkolók létesítése a környezeti

terhelést figyelembe vevő projektekkel

Közlekedés1 határidő: Önkormányzati döntés szerint

Közlekedés2: A kerékpárút-hálózat kistérségi szinten történő megtervezése, pályázat benyújtása

Közlekedés2 határidő: Önkormányzati döntés szerint

5.3.4 Épített környezet védelme

Épített környezet1: folyamatos ellenőrzéssel közterület tisztántartásának biztosítása

Épített környezet1 határidő: Önkormányzati döntés szerint

5.4 Hulladékgazdálkodás

Hulladék1: illegális hulladéklerakók felszámolása

Hulladék1 határidő: Önkormányzati döntés szerint

5.5 Oktatás, nevelés, képzés

Oktatás1: környezetvédelmi információk eljuttatása, hozzáférés javítása, civil szervezetek bevonása az őket érintő döntések előkészítésébe, valamint a környezet és természetvédelmi ügyek végrehajtásába, közreműködésük anyagi támogatása

Oktatás1 határidő: Önkormányzati döntés szerint

6 A település környezeti SWOT analízise

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - településen megvalósult a szennyvíztisztító telep, szennyvíz csatornarendszer építése - a térség jellemzően mezőgazdasági profilú. - lakossági zártkertek magas aránya, - hulladékgazdálkodási közszolgáltatás és a szelektív hulladékgyűjtés feltételei: hulladék udvar - jelentős zöld terület, parkok megléte - nagy arányú gázellátottság - nincsenek számottevő környezetterhelést okozó ipari létesítmények - Balaton közelsége 	<ul style="list-style-type: none"> - térségben a mezőgazdasági termelés-jelenlegi szerkezete, monokultúra - szelektív hulladékgyűjtés nem kellő népszerűsége - illegális hulladék lerakás - lakosság fűtési szokásai (légszennyező anyagok égetése) - zöldterületek, parkok műszaki állapota - biztonságos kerékpáros közlekedés lehetőségeinek hiánya megújuló energiaforrások aránya a lakosság körében - közterületek tisztántartása - idegenforgalom, turizmus nem meghatározó - lakossággal való kapcsolat hiánya a környezetvédelem területén - korszerű informatikai és kommunikációs eszközökre épülő tájékoztató, látogatói információs hálózat hiánya - 64. számú főúton egyre növekvő forgalom - zajterhelés mérésének hiánya - levegőminőség mérés hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - a közcsatorna-hálózatba bekapcsolt ingatlanok számának növelése, - a szennyvíztisztító telep fejlesztése és a csapadékvíz-elvezetés kiépítése, karbantartása, korszerűsítése - ivóvíz rendszer folyamatos karbantartása, korszerűsítése <ul style="list-style-type: none"> - ivóvíz minőségének javítása - a felszíni vízfolyások karbantartása - hatékonyabb energiafelhasználás - rendezettebb, tisztább városkép kialakítása a városképi jelentőségű ingatlanok megóvása - a járda- és úthálózat folyamatos felújítása, karbantartása, - hatékonyabb hulladékgazdálkodás <ul style="list-style-type: none"> - szelektív hulladékgyűjtés, - az illegálisan elhagyott hulladék mennyiségének csökkentése, lehetőség szerinti megszüntetése, 	<ul style="list-style-type: none"> - a mezőgazdasági területeken a kemikáliák intenzív használata miatt, talaj szennyezés, felszíni vizek elszennyeződése - a mezőgazdaság nagyfokú gépesítésével egyidejűleg egyre kevesebb állatfaj telepedik meg - illegális hulladék lerakással szennyező anyagok juthatnak be a talajba - növekvő forgalom zaj, levegő szennyezés

<ul style="list-style-type: none"> - „START-Belvízelvező rendszerek karbantartása” közcélú munkaprogramban való közreműködés belterületi vízfolyások, fővíz elvezető árkok, csatornák tisztítására - START –Belterület, közutak karbantartás” közmunka programban való közre működés – járda építés megvalósítására <ul style="list-style-type: none"> - kerékpárút kiépítése, fejlesztése, bekapcsolása a Balaton környéki kerékpárút hálózathoz - Környezetvédelmi Alap létrehozása és megléte <ul style="list-style-type: none"> - Pályázatokban részvétel a területfejlesztéshez, területrendezéshez szükséges pénzeszközök megszerzéséhez - Középületek, közintézmények energiatakarékos működtetése, energiahatékonyságának javítása (fűtési, hűtési és világítási rendszerek modernizálása, tanúsítása, épületszigetelés - Energetikai korszerűsítést, energia takarékoságot eredményező pályázatokban részvétel - vállalkozói tevékenységek gyakorlására alkalmas övezetek kialakítása, - Lakosság civil szervezeteinek létrehozása, együttműködés kialakítása a hasonló érdeklődésű szervezetekkel, környezetvédelmi tevékenységek elősegítése - 	
---	--

6.1 A megvalósítás eszközei

A legfontosabb általános eszközrendszerek a következők:

- A fenntartható fejlődés települési szinten történő megvalósításának egyik leghatékonyabb eszköze a lakosság szemléletformálása.
- A korszerű környezetgazdálkodás beépítése az önkormányzati intézmények tevékenységébe. (Engedélyeztetési eljárások, tervezés stb.)
- Környezeti állapotrögzítő, megfigyelő rendszerek üzemeltetése, adatbázisok létrehozása szükséges. Az üzemeltetett adatbázisok lehetőséget adnak arra, hogy a település környezetében beállt változásokat nyomon lehessen követni, a beavatkozásokat időben meg lehessen tenni.
- Saját és külső források megteremtése. A külső források megszerzéséhez pályázatokat kell készíteni. A legtöbb esetben a pályázatok saját részt követelnek meg, ezért az önkormányzat feladata, a rendelkezésre álló anyagi forrásokból a saját rész

elkülönítése. Fontos eszköze a források megteremtésének az önkormányzat által létrehozott Környezetvédelmi Alap. A környezetvédelmi dologi kiadásokra (tanulmánytervek készítése, mérések, állapotfelmérések, környezeti és környezetegészségügyi adatok nyilvántartása, informatikai háttér biztosítása stb.), mint szakfeladatra, évente külön költségvetési keretet kell meghatározni.

A környezetvédelmi célú fejlesztésekre, nagy beruházásokra évente külön fejlesztési keretet szükséges biztosítani, mely a programból fakadóan prioritási sorrendben finanszírozza a legégetőbb környezetvédelmi beruházásokat. A környezetvédelemre szánt pénzügyi keretek biztosításáról, valamint a környezetvédelmi fejlesztések, feladatok és beruházások ütemezéséről környezetvédelmi intézkedési tervnek kell gondoskodnia az elkövetkezendő években. Pénzügyi forrásként megfontolandó egy környezetvédelmi alapítvány létrehozása, melyhez a magánszemélyek a személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával járulhatnak hozzá.

Fontos a hazai és nemzetközi környezetvédelmi célú pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése.